

ЗАСТОСУВАННЯ ДСТУ ISO 31000 ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Хімічева Г.І., Волівач А.П.

Київський національний університет технологій та дизайну

На сьогодні освіта є пріоритетним напрямком розвитку будь-якої країни у будь-який час, у тому числі й воєнний. Враховуючи це, в Україні освітній процес, майже для усіх закладів вищої освіти переведено у змішану форму навчання. При цьому основна увага приділена дистанційній формі [1]. Проте, враховуючи вище наведені фактори, зокрема збільшення рівня невизначеності за всіма аспектами, дані процеси мають досить великий ступінь ризику. Тому дослідження щодо питань своєчасного виявлення ризиків та розроблення організаційно-технічних заходів щодо їх зменшення є актуальними. В роботах [2, 3] доведено, що одним з ефективних механізмів для вирішення цього питання є застосування стандартів ДСТУ ISO 31000. Це пов'язано з тим, що дані стандарти є універсальними та дозволяють формувати стратегічні цілі щодо зменшення ризиків шляхом прийняття ефективних рішень в умовах невизначеності.

Загальне оцінювання ризиків складається з трьох процедур: ідентифікації, аналізу та оцінювання. Метою даних процедур є вибір найбільш ефективних методів та стратегій щодо зменшення негативного впливу ризиків на освітній процес в умовах невизначеності (у нашому випадку останні пов'язані з воєнним станом).

Авторами в роботі [3] доведено, що найбільш ефективними для оцінювання ризиків в умовах невизначеності є методи: «Мозковий штурм», метод «Делфі» та «Аналіз небезпечних чинників і критичні точки контролю». При цьому оцінювання ризику варто виконувати за алгоритмом, наведеним у джерелі [4]. Це пов'язано з тим, що даний алгоритм враховує ризик-орієнтований підхід, принципи TQM та вимоги стандартів ДСТУ ISO 21001 та ДСТУ ISO 31010.

З метою уникнення ризиків та мінімізації їх негативного впливу, під час дистанційного навчання (на всьому його життєвому циклі) необхідно проводити постійний їх моніторинг та критичний аналіз. Для побудови класифікації ризиків, на наш погляд, доцільно застосовувати типову схему освітнього процесу

наведену у джерелі [5]. Вибір організаційно-технічних заходів слід обирати з електронного каталогу [6]. Це дозволяє досить швидко реагувати на негативний вплив ризиків в умовах невизначеності.

Таким чином, практичне використання вище наведених механізмів та інструментів дозволяє вчасно виявляти ризики освітнього процесу, що виникають в умовах невизначеності та підвищувати якість, ефективність і результативність дистанційної форми навчання.

Список використаних джерел

1. Щодо організації дистанційного навчання: Лист МОН України №1/3874-22 від 04.04.2022.

2. Волівач А.П. Особливості застосування стандартів ISO 31000 для побудови інтегрованих систем управління / А.П. Волівач, Г.І. Хімічева // Тези доповідей XVII Всеукраїнської наукової конференції молодих учених та студентів, «Наукові розробки молоді на сучасному етапі», 26 – 27 квітня 2018 року, м. Київ : КНУТД. – 2018. – том 2. – С. 377 – 378.

3. Хімічева Г.І. Assessment of the learning process risks at higher educational institutions in accordance with the DSTU ISO 31010:2013 requirements / Оцінювання ризиків освітнього процесу ЗВО згідно з вимогами ДСТУ ISO 31010:2013 / Г.І. Хімічева, А.П. Волівач // New stages of development of modern science in Ukraine and EU countries: monograph / edited by authors. – 3rd ed. – Riga, Latvia : «Baltija Publishing». – 2019. P. 268 – 289.

4. Науковий твір «Алгоритм оцінювання ризиків на основі вимог стандарту ДСТУ ISO 31010:2013» : а. с. / А.П. Волівач, Г.І. Хімічева. – № 97089; дата реєстрації 07.04.2020; опубл. 29.05.20. – бюл. № 58.

5. Волівач А.П. Визначення факторів ризиків у відповідності до моделі СУЯ ВНЗ за вимогами ДСТУ ISO 9001:2015 / А.П. Волівач, Г.І. Хімічева // збірник наукових праць міжнародної конференції «Інноваційні технології в науці та освіті. Європейський досвід» – 2017. – м. Відень, Австрія. – ТОМ I.– С. 48 – 57.

6. Khimicheva G. Principles and approaches to building an electronic catalog of education activity risks / G. Khimicheva, A. Volivach // Innovative Solutions in Modern Science. New York. Publisher TK Meganom. : LLC. – 2020. – 5(41). – P. 97 – 109.